

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

124. An coniux infidelis volens post Baptismum contrahere matrimonium, teneatur requirere consensum coniugis infidelis in remotissimis partibus habitantis? Et an in dicto casu dispensatio Pontifici ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

eunt, infideli in pœnam prohiberi secundas nuptias, sine fundamento dicunt. Ita ille, non rectè quidem; nam Pontij, & D. Thomæ opinio non caret etiam sua probabilitate.

RESOL. CXXIII.

An dissoluto matrimonio à fidei in casu sibi permisso, liceat absque culpa coniungi infideli aliud matrimonium inire?

Et advertitur, quod si postea conuertatur, potest ei concedi dispensatio, ut alteri nubat, si vir eius alium duxerit uxorem?

Et curissime inferitur, quod qui uxorem enecat, etiam mortua illa, non potest aliam ducere, nisi accedat dispensatio? Ex part. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 48.

Sup. hoc in
Ref. præteri-
ta per totã.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam tenet Castr. Paulus tom. 5. disp. 2. punct. 13. §. 3. v. 14. cum aliis, asserens licitè posse infidelem obstinatum, dissoluto iam matrimonio à fidei, aliud matrimonium inire: quia nullo textu, nec ratione firma, ostendi potest ademptam illi esse hanc potestatem. Si enim, mortuo fidei coniuge, omnes fatentur posse nouum matrimonium inire, etiam poterit illud inire dissoluto coniugio per aliud matrimonium à fidei inuito: æquè enim ac per mortem dissolutum est.

2. Sed aliis magis placet opinio negatiua propter auctoritatem S. Thomæ in 4. distinct. 39. quæst. 2. art. 5. ad 3. cui subscribit Sotus ibi art. 4. verba autem S. Doctoris sunt: Vnde in pœnam vxoris infidelis ei indicitur, quòd non possit cum alio contrahere, magis quàm ex virtute matrimonij præcedentis: sed, si postea conuertatur, potest ei concedi dispensatio, ut alteri nubat, si vir eius aliam uxorem duxit. Vbi D. Thomas fatetur, tali infideli esse interdictionem secundum matrimonium in pœnam suæ perfidiæ: & reddunt rationem Sot. & Lop. 1. par. instr. cap. 93. verb. *Huiusmodi*, quia infidelis eo ipso, quòd non vult ad fidem conuerti eo tempore, quo alter conuersus est, peccat contra ius naturale, & diuinum, non sequendo in conuersione coniugem conuersum: nam peccat contra fidem, non recipiendo illam mediante Sacramento Baptismi; & contra matrimonium, non sequendo coniugem conuersum, ut habetur in Can. *Si infideles* 22. q. 2. quòd est D. Greg. Itaque infidelis renuens conuerti, peccat in Deum, & in matrimonium, ut dixit Ambr. c. *Si infidelis*, 28. q. 2. Meritò ergo non iure Ecclesiastico, sed diuino atetur à nouo coniugio contrahendo.

3. Nec obstant argumenta Castr. Palai in contrarium adducta: nam ad primum, quòd nulla est lex humana, nec naturalis, nec diuina, quæ obligat ad non nubendum infidelem, postquam fidei secundo nupsit. Respondetur, ex dictis falsum esse assumptum. Ad secundum, quòd dissoluto priori matrimonio post mortem coniugis conuersi, potest non conuersus secundum matrimonium celebrare: ergo etiam dissoluto per secundum matrimonium conuersi. Respondetur negando antecedens: quia infidelis nunquam potest secundum matrimonium contrahere, etiam mortuo fidei coniuge in pœnam perfidiæ, & ob proteruitatem est ei interdictum, ut non possit cum alia contrahere, ut docet D. Thomas: sicut, qui uxorem enecat, etiam mortua illa, non potest aliam ducere, nisi accedat dispensatio. Et ita hanc sententiam tenet etiam Basilius Pontius de matrim. lib. 9. cap. 4. num. 15. Itaque hanc sententiam puo probabiliorum; non nego tamen primam, quam cum Sanchez olim tenui, esse satis probabilem.

Tenuit in
Ref. not. præ-
terita.

RESOL. CXXIV.

An coniux infidelis volens post Baptismum contrahere matrimonium, teneatur requirere consensum coniugis infidelis in remotissimis partibus habitantis? Et an dicto casu dispensatio Pontificis sit necessaria, qua suppleatur ea admissio iure præscripta? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 263. alias 264.

§. 1. **H**ic casus potest frequenter accidere, vnde notandum est, ut supra diximus, quòd ut coniux infidelis post Baptismum possit contrahere aliud matrimonium cum fidei, teneatur requirere consensum coniugis infidelis, & monere an velit conuerti, seu cohabitare sine scandalo, & iniuria certis cum ipso, & illa renuente hoc facere, potest potius liberè aliud inire matrimonium. Hoc supposito, queritur an talis monitio requiratur, quando coniux infidelis aded distat, ut commodè requiri nequeat? Et in hoc casu negatiuam sententiam docet Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 74. num. 12. asserens quòd infidelis aded distat, ut commodè requiri nequeat, non est opus monitione, quia ut res modo se habent, est moraliter certum fore, ut velit conuerti, & relinquere suos, ut legitime cohabitare, æque requisitio est moraliter impossibilis. Sic ille.

2. Aduersus quem nonisimè inlungit Basilius Pontius de matrim. lib. 7. cap. 48. num. 1. vbi inquit: Si reperiri non possit, vel ob difficultatem viæ & ceteris, cum in remotissimis versetur regionibus, ut euenit in his qui ex Æthiopia captiui, vel semiseruuntur, vel ignoratur vbi sit alter coniux, adhuc nubere non potest, quiddid dicat Sanchez, nisi dispensatio Pontificis accedat, qua suppleatur ea admissio iure præscripta. Ita Pontius.

3. Sed ego vtramque opinionem existimo probabilem esse, & ita cum Sanchez tenet Pollucius tom. 1. tract. 10. part. 2. cap. 7. num. 24. & Riccius de praxi, part. 1. resolut. 240. num. 2. Coninch. de Sacram. disp. 26. dub. 5. concl. 2. num. 62. & cum Pontio tenet Rebellius part. 2. lib. 3. quæst. 10. scilicet. 2. num. 12.

RESOL. CXXV.

An matrimonium conuersi cum infideli contractum ante Baptismum dissoluatur per solemnem professionem Religionis?

Et an etiam, Ordine sacro assumpto, vinculum matrimonij in infidelitate contractum dissoluatur?

Et an matrimonium infidelium ad fidem conuersorum, etiam consummatum possit à Pontifice dissolui ex aliqua iusta causa? Ex part. 9. tract. 7. & Misc. Refol. 47.

§. 1. **P**rocedit quæstio in sententia communi, asserente, non dissolui matrimonium contractum cum infideli, quovisque conuersus transeat ad aliud matrimonium. Queritur igitur, an sicut dissoluitur per nouum matrimonium conuersi, etiam dissoluatur per eius Professionem solemnem. Et affirmatè respondet Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 76. n. 9. & alij, quia Professio Religionis soluit matrimonium ratum indelicium, quòd est vinculum fortius, & efficacius, quàm sit non solum contractus, sed Sacramentum: ergo dissoluet matrimonium consummatum infidelium, arg. textus in l. de accusat. 14. ff. de diuers. & temp. præser. Qui enim vincit vincentem, vincit vicium. 2. Mihi verò contraria sententia magis placet, quam tueret Coninch. de Sacram. disp. 26. dub. 5. n. 49. Hurtad.